

PER FAVE HANSEN:

PALESTINA

I ONDT RYKTE —
OG HVA JEG SÅ

PALESTINA

I ONDT RYKTE -
OG HVA JEG SÅ

ERFARINGER I 1947 FRA ISRAELS LAND

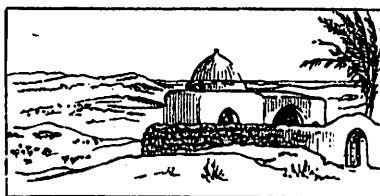
AV

PER FAYE HANSEN

CAND. THEOL.

OSLO 1947

I KOMMISSJON: KARMEL-INSTITUTTET

«I er kommet på tunger og leber
og i ondt rykte blant folk.» Ez. 36,3.

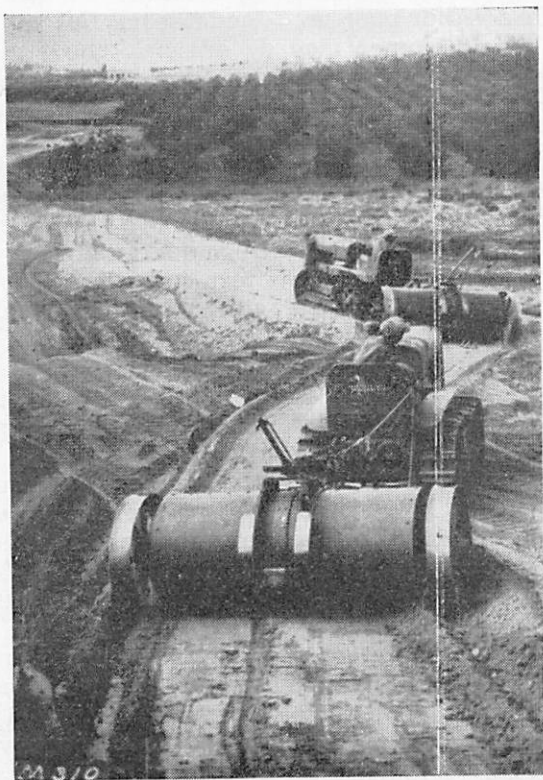
Allerede profeten Ezekiel forutsa at Palestinas fjell og hauger, dets bekker og daler skulle komme i ondt rykte blant folk. I våre dager kan vi nesten ikke åpne en avis uten å finne store overskrifter om dette land, dets opprørske befolkningsgrupper og eiendommelige natur. Noen nyheter synes å tale til gunst for araberne, mens andre er mere i jødernes favør. Alle er enige om at England som mandatmakt har en meget vanskelig oppgave. Problemets henvisning til de Forente Nasjoner viser at mandatmakten nå har oppgitt å løse floken alene.

Ettersom jeg nylig har tilbrakt flere måneder i det Hellige Land i embets medfør, vil jeg gjerne etterkomme interesserte venners ønske om en orientering i saken. I de siste 8 år har jeg uavbrutt arbeidet med opplysningsvirksomhet omkring Palestinaproblemet og besøkt landet både før og etter siste verdenskrig. Hva jeg har sett og erfart vil jeg samle i form av noen enkle oppgjør med de rykter som er mest kjent. I tillit til skandinaviske venners sans for å skille mellom rykter og virkelighet, henvender jeg meg til alle som kjenner kristent ansvar for ulykkelige mennesker og for Palestinas framtid.

Høn i mai 1947.

Per Faye Hansen.

Palestina — et øde og ufruktbart land?

Moderne jødisk landbruk i Palestina.

Om vi begynner med ryktene om landet, kan vi senere tale om folkene som bor der. Det sies ofte både av dem som har reist gjennom landet og av mange salongteoretikere at Palestina på grunn av sin naturlige fattigdom bør oppgis som innvandringsland for flyktninger. Det skal også innrømmes at for en overflatisk betraktning av en turist, som vesentlig ferdes langs hovedveiene og besøker de profanerte hellige steder, kan de bare bakkene og øde områder synes å dominere inntrykket. Men den som undersøker nøyer, vil i selve landets fysiske struktur kunne lese at det ikke alltid var slik og heller ikke nødvendigvis må være det. For det første vil en merke seg de mange rester av gamle terrasseformasjoner oppetter bergene, som vitner om den tiden da

«fjellene dryppet av most og haugene fløt over.» De mange uthugne vinpresser i fjellet er også minner fra den tid. Men når Bibelens skildringer av «landet som fløt av melk og honning» ikke stemmer med de øde bakkene vi ser i dag, skyldes det ganske enkelt de arabiske stammers og ørken-nomadenes forsømmelser og latskap. Siden det 7de århundre e. Kr. er ikke terrassene blitt vedlikeholdt, og det kraftige vinterregnet har ganske enkelt skyllet både terrassemurer og jorden bak dem nedover dalsiden, gjennom bekker og elver ned på slettene eller helt ut i havet. En regner at neste 1 meter jordsmonn på den måten er blitt skyllet bort ved ødeleggelsen av Palestinas terrassekultur. Det er grunnen til at bergene ser så stenete og ufruktbare ut. Skyllregnet vasker også ofte bort den øverste jorden på markene så bare steinen er synlig. Men nå har de flittige hjemvendte jøder tatt til å bygge terrassene opp igjen og bære jorden på plass. Flere steder er steinuren allerede forvandlet til de mest fruktbare plantasjer og herlige hager.

Den andre hovedgrunnen til landets ødeleggelse oppdaget jeg på en biltur fra Jerusalem gjennom Judeas ørken til Jeriko. Det hadde ikke regnet på over 8 måneder, og alt virket dødt og øde i flere miles omkrets rundt oss. Men plutselig fikk jeg se et lite felt med grønne trær og friske planter midt i ødemarken. Hemmeligheten med dette viste seg å være ganske enkelt den at denne vegetasjon var inngjerdet med stakitt og derfor ikke utsatt for arabernes veldige fårehjorder. Når plantene og trærne fikk være i fred for buskapen, viste det seg at de kunne vokse og trives selv i den tørreste tiden. Den uvetlige gjeting av får og gjeter og overhodet konflikten mellom fedrift og akerbruk, mellom nomaden og landbrukeren er derfor Palestinas andre store ulykke. På de steder hvor den jødiske kolonisering alt har fått bukt med disse misbruk, viser det seg at landets gamle fruktbarhet igjen er blitt virkelighet. Den karakteristiske røde jorden i Israels land er overmåte fruktbar og har forøvrig ligget brakk i nesten 2000 år og gjort fyldest for sine sabbater. Erfaringene siden 1920 har til fulle vist at kontakten mellom det jødiske folk og deres fedres jord har en forunderlig, skapende virkning både på folket og landet. Egen jord under føttene er jødernes store behov og folkets kjærlighet, energi og offervilje betingelsen for full utnytting og glede av Palestinas jord. Derfor kunne den amerikanske jordbrukseksperenten dr. Lowdermilk med rette forme sitt såkalte «11te bud» da han gjennom Jerusalem radio talte til jødene 1 juni 1939:

«Du skal arve den hellige jord når du som en trofast bonde bevarer dens produksjonsmuligheter fra slekt til slekt. Du skal beskytte markene dine mot skyllregn og forvitring og kildene fra å tørke ut. Skogen skal du bevare og vokte bakkene, så ikke alle spirer blir spist opp av fårehjordene. Om noen ikke vil vokte sin hjord, skal de fruktbare markene bli til øde steinurer og dine etterkommere skal leve i fattigdom eller forsvinne fra jordens overflate.»

Spørsmålet om Palestinas fruktbarhet er derfor bare et spørsmål om befolkningens flid og offervilje. Hvem har vist mer av dette enn Palestinas jøder?

Malaria-sumper, men lite vann og ingen skog?

Det er sant at store områder som f. eks. kystområdet ved Hedera, sletten omkring Huleh- eller Meromsjøen og store deler av Jisreelsletten var oppgitt av araberne på grunn av malaria og usunt sumpklima. Men jødene lot seg ikke avskrekke fra å kjøpe nettopp disse områdene, hvor opptil 75 % av befolkningen led av malaria den første tiden. De plantet evkalyptustrær som suger til seg fuktigheten, drenerte grundig og ledet vannet i kanaler for kunstig vanning der det behøvdes. I dag fins der nesten ikke malaria i de jødiske kolonier og store områder som araberne hadde oppgitt, ligger der i dag som de frodigste og mest fruktbare plantasjer med sunne leveforhold og moderne boliger.

Vannspørsmålet er også blitt løst i de fleste kolonier ved vann fra underjordiske kilder og brønner eller kanaler og ledninger fra Jordan og andre elver. I høyereliggende strøk brukes mest store cisterner som er rommelige nok til å magasinere vinterregnet for hele tørketiden. Endog i Negev, det sydlige ørkenområde, hvor koloniseringen nå er begynt, har det lyktes å finne midler til å magasinere den lille nedbør som faller som skybrudd i løpet av noen få vinterdager. For øvrig venter en seg meget av dr. Lowdermilks store irrigasjonsplan som skal skaffe både vann og elektrisitet til alle deler av landet. Den drøftes for tiden med stor interesse av Palestinas jøder og går i korthet ut på å nyttiggjøre Jordans vann til kunstig vanning ved å lede det i ledninger til de vannfattige områder. Samtidig vil en gjennom en stor ledning fra Haifa gjennom Jisreel-sletten og Jordandalen føre middelhavsvann ned til det Døde Hav i samme mengde som det tidligere Jordanvann. Ledningen vil på grunn av Jordandalens lave nivå under havets overflate falle 390 m

og denne fallhøyden skal utnytted til to store elektrisitetsverk i Jordandalen. Da vil der også bli mere kraft til utvinning av de meget verdifulle mineralsaltene i det Døde Hav. Underlig nok har disse Palestinas rikdomskilder og muligheter kommet for dagen nettopp i forbindelse med jødernes tilbakekomst.

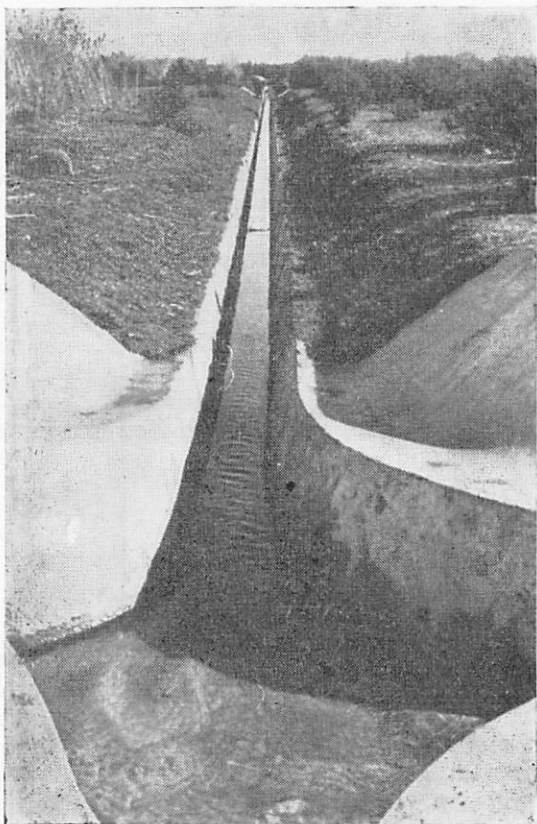
Bibelen taler om store skoger i Palestina i gammel tid, men oldtidens hærførere drev rovhugst og nomadenes hjorder ødela spirene, så nå er det temmelig bart. Jødene har imidlertid gått i gang med en utstrakt skogplanting, og trærne vokser utrolig hurtig. Selv på Oljeberget la jeg merke til hvor godt trærne vokste også uten vanning — og det 800 m o. h.! Kristne barn verden over vil nå til minne om den million jødiske barn som ble drept i siste krig plante en «Barnas Minneskog» i nærheten av Nasareth. Skogplantningen er en meget viktig del av landets gjenreisning, da skogen både binder jorden og bidrar til å forandre klimaet i retning av mere nedbør. Det regner allerede nå mere i Palestina enn i 1920-årene og etter hvert vil ganske sikkert både skog- og vannproblemet gjensidig befrukte hverandre. Kildene er i ferd med å springe fram i ørkenen og jødernes mange fine badebassenger og kunstige fiskedammer gjør tørketiden mindre merkbar.

Er ikke landet altfor lite til å romme jødene?

Trass i den fruktbarhet som pionerene driver landet fram til, kan det likevel ikke nektes at Palestina er et lite land. bare 26 318 kvkm. Det svarer omtrent til Wales i England eller Hedmark fylke i Norge. På dette område bor der allerede over 2 millioner mennesker hvorav en tredjedel er jøder. Derfor er det ikke underlig når noen spør om der virkelig er plass til flere.

Av de 26 318 kvkm. er bare 4 603 kvkm. sletteland og daler, mens berglandet og Juda ørken utgjør hele 9 139 kvkm. Vi har likevel sett at også berglandet har vært tett bebodd i gammel tid og atter kan bli det ved hjelp av terrassekulturen. Også ørkenområdet kan dyrkes når de kunstige vanningssystemer kommer i orden. Det store Negev-området i syd, som utgjør 40 % av hele Palestina eller 12 577 kvkm., har også vist seg dyrkbart og regnes av eksperter å kunne skaffe plass til minst 500 000 flyktninger. Dr. Lowdermilk

mener at nærmere 16 000 kvkm av Palestinas jord kan dyrkes og det betyr at Palestina med Jordandalen kan oppta 4 millioner mennesker utenom de to millioner som allerede bor der. Palestina har ennå bare 60 personer pr. kvkm mot Belgias 273. I forhold til den dyrkbare jorden har Palestina

Moderne irrigasjon gjør Palestina mere fruktbart enn i oldtiden.

125 mot f. eks. Storbritannias 800 og Japans 993. På 14% av landets dyrkbare jord eller på 6% av hele landet har de jødiske jordbrukere nå levert beviset for at hele det Nære Østen kan gjenreises og gjenvinne den fruktbarhet og politiske posisjon det hadde i antikken.

Ofte hører en at det egentlig var hele landområdet fra Nilen til Eufrat eller det såkalte Stor-Palestina, som

Abraham og hans ætt fikk løfte på i Bibelen. Det er sant nok og Herren vil nok realisere sine løfter i sin tid. Men dette er foreløpig ikke aktuelt og slike planer vil bare utsette jødene for nye vonde rykter om jødisk imperialism og aggresjon. Faktum er at det nåværende Palestina vest for Jordan kan skaffe gode levevilkår for alle de jøder som virkelig befinner seg i nød og harde flyktningkår. Derfor er det nok å samle seg om denne saken for det første, da der ennå er mange jøder som kan bli i gode kår der hvor de befinner seg i adspredelsen. Det er de ulykkelige flyktninger som nå først må reddes og skaffes menneskelige levevilkår. Ufattelig er det derfor at der virkelig fins kristne som med den chauvinistiske Britisk-Israelbevegelsen fabler om de ti isrealstammers eller angelsaksernes samling i Stor-Palestina, mens sionistenes kamp for et jødisk Palestina mistenkeliggjøres. Det nåværende Palestina, som riktigok med urette er skilt fra Transjordania, som også tilhørte mandatet, kan med sine agrikulturelle og industrielle muligheter skaffe alle de statsløse fortvilte flyktninger gode levevilkår. Når Jødeland kunne romme 4 à 5 millioner mennesker på Jesus tid, vil det ved den moderne teknikk kunne absorbere enda flere.

Lider araberne urett?

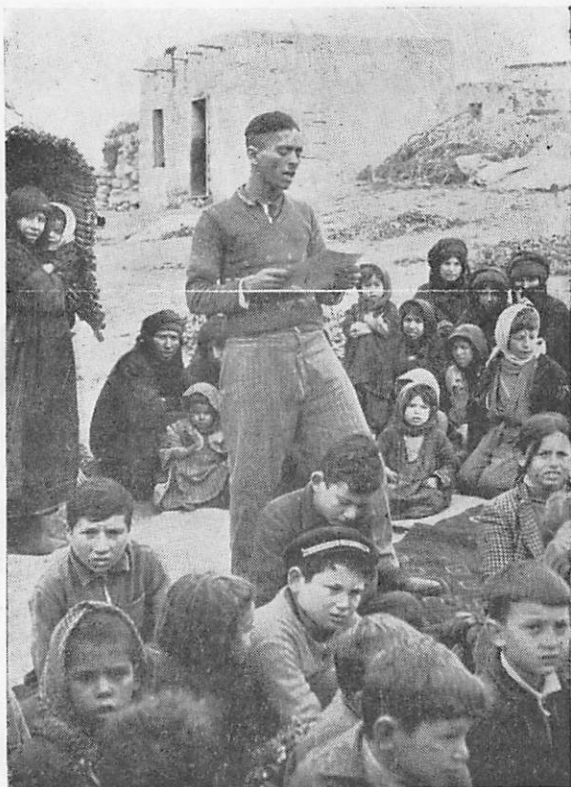
I den politiske agitasjonen framtrer araberne som fanatiske nasjonalister og nærmest jødehatere. Der fins utvilsomt slike arabere, men ellers er dette også bare et ondt rykte når det gjelder araberne som folk. Jeg har truffet og talt med arabere av mange slags, også personlig kristne arabere, som regnet med Bibelens løfter til Israel. Det arabiske samfunn er vesentlig preget av feudalismen eller systemet med de få rike godseiere eller effendis og de mange fattige bønder eller fellaher. De må forpakte jorden og betale uhørte renter og avgifter, som gjør dem til de rene slaver for jordeierne i deres maktmisbruk. De arabiske kapitalister frykter naturligvis alle reformer og tegn til utvikling i demokratisk retning. Derfor ønsker de for enhver pris å stanse den jødiske innvandring, som har aktualisert de sociale problemer. Sionismens eventyrlige gjenreisningsarbeid har lært også de arabiske bønder å arbeide for å heve levestandarden og rasjonalisere landbruket. Meget av uroen i Palestina er egentlig intet annet enn friksjonen mellom verdens mest framgangsrike demokrati og den mest samvittighetsløse feudalisme.

Palestinske arabere i gjestebud hos jødiske granner
i en av de nye jordbrukskoloniene.

Så langt fra å innskrenke arabernes muligheter, har faktisk den jødiske innvandring muliggjort en økning av landets arabiske folkemengde med over 50% bare i tiden 1922—35. I Egypten, som nest etter Palestina er det mest blomstrende arabiske landet, var det tilsvarende tall i samme tid 13 %. Jødernes kapitalimport har resultert i høyere lønninger, øket velstand og stimulert energi også for araberne. På 15 år ble den alminnelige helsetilstand i høy grad forbedret og barnedødeligheten sank fra 213,8 til 125 pro mille i løpet av 7 år. Jeg har selv mange ganger sett hvor taknemlige araberne er for legebehandling hos sine jødiske naboer og på de jødiske legers venteværelser ser en jøder og arabere sitte forventningsfullt og fredelig sammen.

Den jevne araber lever derfor i fred med sine jødiske granner og selskapelighet og idrettstevlinger er vanlig mellom dem. Bare der hvor den politiske propaganda har fått slippe til å forgifte disse enkle og ukritiske menneskers sinn, finner en mistenksomhet og hat. Hebron har særlig vært et centrum for arabiske oppviglere — tidligere i tysk-nazistisk sold. Der opplevde jeg at araberne kastet sten mot meg og mine jødiske reisekamerater. Men lenger syd i Negev om-

Jødiske og arabiske barn lytter til
en arabisk lærer.

kring Beer-sheba kom arabiske ørkensjeiker og hilste jødene velkommen med gaver og gode ord da flere nye kolonier nylig ble grunnlagt.

En får det inntrykket at den jevne araber egentlig ikke bryr seg så meget om politikken eller hvem som styrer landet. For ham er det viktigst å ha det daglige brød og rimelige levevilkår. Riktignok kan araberen vanskelig forstå hvorfor man skal slite og arbeide for å få mest mulig ut av den jord som på grunn av sin utstrekning gir levnetsmidler nok også uten større arbeid. Her står vi ved konflikten mellom ekstensiv og intensiv dyrkning, mellom det vegeterende og rasjonelle landbruk. I en verden full av nød som krever den ytterst mulige innsats av alle, vet vi at jøden her går fram med livets rett. Araberne må på dette område hjelpes

til å komme i pakt med tiden både for sin egen og hele samfunnets skyld.

Trass i det at araberne eier landområder som tilsammen er 170 ganger større enn det lille Palestina, har der i de siste årtier vært en veldig arabisk innvandring. På grunn av at levestandarden der etterhånden ble opptil 5 ganger høyere enn for araberne i Egypten, måtte Palestina bli det lokkende innvandringsland for arabere fra nabolandene. En regner at 75 % av Palestinas arabiske befolkning i dag enten selv er innvandrere fra andre arabiske land eller etterkomere av slike i de siste 100 år, mest etter 1882, da de første jødene begynte gjenreisningsarbeidet.

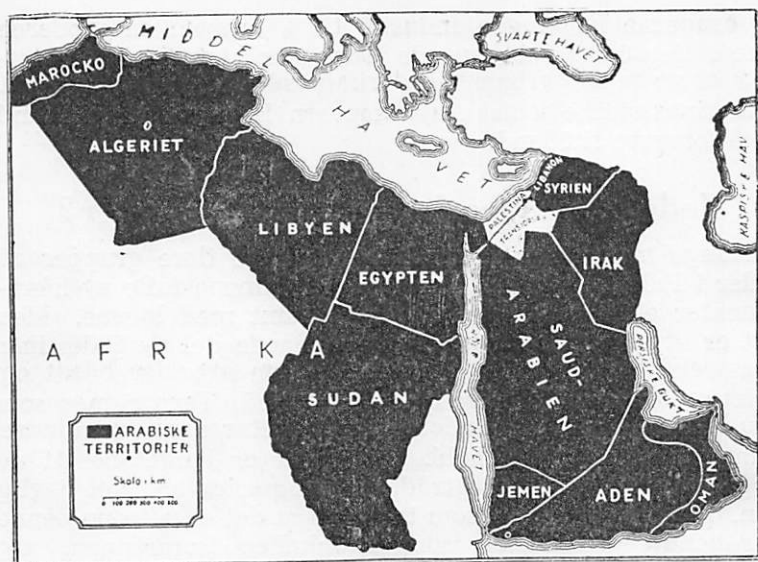
Men selv om problemet jøder-arabere vesentlig er av social art, bør vi ikke glemme den politiske bakgrunn i denne saken. Det sies at araberne har hatt landet så lenge at de har fått hevd på det framfor jødene. Likeså mener mange at araberne må ha moralsk rett til å reise seg mot dem som truer deres frihet og en kan ikke vente at araberne

Ørken-sjeiker på besøk hos jødene.

alene skal løse jødernes problem ved å oppta flere flyktninger enn andre og større stater er villige til.

Som svar på disse innvendinger må jeg kort få henvise til arabernes historie i Palestina og likeså til deres politiske situasjon i dag. Araberne har i virkeligheten bare hersket i Palestina i 437 år fra 634 til 1071. Senere har seldsjukker, kurder, korsfarere, egyptiske mamelukker og ottomanske tyrker i tur og orden behersket det Hellige Land. I de siste 875 år har der intet arabisk herredømme vært over Palestina. Derfor var det heller ingen selvfølge at araberne skulle overta suvereniteten i 1918. Landet ble i stedet underlagt Nasjonenes Forbund og England som mandatmakt pålagt å befordre det jødiske nasjonalhjem der. Om England fra begynnelsen av hadde ført en sterk politikk i overensstemmelse med mandatet, ville utvilsomt araberne føyet seg uten vanskeligheter. Alle som kjenner mentaliteten i Midt-Østen, vet at en regjering som fører en fast og klar politikk, vil bli adlydt. Men usikkerhet og utsettelsespolitikk ga snart de lokale ledere håp om å sette sin vilje igjennom ved terror og vold. Dessuten fikk nazistenes propaganda ved den samme britiske svakhet både inngang og tid til å gjøre sine virkninger. Araberne var misfornøyde og ble et lett bytte for den nazistiske propagandaen. Derfor så England seg nødsaget til under panikken omkring krigsutbruddet i 1939 å kjøpe arabernes loyalitet på jødernes bekostning. Under krigen gikk både arabere og jøder under britiske faner, men araberne viste seg som dårlige allierte. Da det knep under kampene før El-Alamein nektet de transjordanske tropper å kjempe for England til tross for at det var engelskmennene som hadde trent dem. Araberne i Syria og Palestina viste stor likegyldighet og nærmest glede ved utsikten til en tysk seir. Den beryktete arabiske stormufti organiserte et eget arabisk S.S-kompani og oppmuntret til kamp mot England fra Berlin radio. Raschid Ali satte seg i spissen for et arabisk opprør mot England, som måtte be jødene om hjelp. Det var den gangen lederen av den jødiske nå så kjente terroristorganisasjon Irgun Zvai Leumi, Raziël, ble sluppet ut av fengslet for å slå ned oppstanden i Bagdad. Oppgaven var bl. a. å kidnappe stormuftien, men Raziël ble drept under operasjonen og begravd med britiske militære æresbevisninger. Hans død i aktiv tjeneste for England ble ikke omtalt i den britiske eller palestinske presse. Men vi har ikke lov til å glemme at mens araberne viste seg som troløse allierte tross all engelsk gunst, lot jødene tross den utålelige engelske Hvitboken alle stridsspørsmål med Eng-

Araberne har god plass — 170 ganger mer enn det lille Palestina. For jødene er løftenes land som den fattiges eneste lam.

land ligge under krigen og satte inn i alt en million mann i de samlede allierte armeer. Fra Palestina ble satt opp en frivillig jødisk brigade på 30 000 mann, som kjempet med fra El Alamein til Italia og videre. Ingen ytet så meget og tapte så meget som jødene under krigen.

Til sist har vi alle ryktene om panarabismen og den helige krig som araberne truer med å erklære mot England om sionismen får fortsette. Denne trusel kommer fra de arabiske godseiere som taler om en arabisk enhet som ikke fins, og rasler med de våpen de ikke har. De arabiske fyrstehus og stammer ligger i bitter strid med hverandre og de forskjellige sekter og partier er like villige til å drepe sine egne motstandere som jøder og engelskmenn. Nylig meldtes det om åpen gatekamp med 14 drepte og 50 sårete i Beirut mellom arabiske partier. Inspirert av den ustraffede krigsforbryter og tidligere stormufti driver araberne en grusom terrorisme mot dem av sine egne, som ønsker fred med jøder og briter.

Den egyptiske arme består av en kraftløs styrke på 20 000 mann, Syria har ingen arme, ørkenområdene er for langt borte til å kunne gjøre noen felles innsats og dertil dårlig utstyrt og innbyrdes uenige. Også i Irak står det dårlig til

og araberne har ingen industri til å forsyne en moderne armé. De 35 000 velutrustede jøder som kjempet i den britiske arme under krigen, vil derimot sikkert i forening med Palestinas sterke jødiske hjemmevern Haganah være istand til å forsvare sitt land.

Jødene er illegale — eller terrorister?

Mange mennesker synes ikke å kjenne flere grupper av jøder i Palestina enn slike som har lommene fulle av håndgranater eller på annen vis er på kant med lovene. Men det er et faktum at den alt overveienede del av Palestinas hjemvendte jøder er lojale borgere som arbeider hårdt og i det stille for sine kjære og for sitt land. Terrorismen som utmales så krast i utlandets presse, antar atskillig mindre dimensjoner på nært hold. Riktignok er landet besatt av engelske tropper, og piggråd, tanks og soldater er et daglig syn. Men det er meget som tyder på at det er nettopp denne hårdhendte besettelsen som framkaller terrorismen. Og denne er langt fra så farlig som den utstrakte arabiske terrorismen i slutten av 1930-årene. Da jeg var i Palestina i 1938, måtte jeg ha britisk pansereskorte ved mine bilferder. I 1947 var jeg sikker nettopp når jeg ikke hadde noen britisk militær med meg. Jeg kunne fritt ferdes i alle deler av landet og utføre mine ærend. Det var sikrere og bedre ordnete forhold enn i årene før krigen. Jødernes voldshandlinger rammet bare dem de siktet til, nemlig de britiske besettestropper.

All vold og blodsutgytelse er beklagelig fra kristent synspunkt. Men før vi fordømmer den jødiske terrorismen, plikter vi å undersøke dens bakgrunn og den situasjon den er sprunget fram av. Vi har jo selv i Norden nylig erfart at også patriotismen kan komme til å ta form av terrorisme. Visstnok er det ingen sympatisk form for fedrelandskjensle. Men når det fredselskende og tidligere pacifistisk innstilte jødefolk virkelig har grepet til våpen, må det ha sin grunn. Jødernes kamp i Palestina og for øvrig selve begrepet «illegale innvandrere» er uforståelig uten å kjenne litt til den historiske bakgrunn for det hele.

I 1922 undertegnet 52 stater det såkalte «Palestina-mandatet» som overdro til England å administrere Palestina på vegne av Folkeforbundet og befordre den jødiske innvandringen der for å skape et jødisk nasjonalhjem i landet. Da Hitler fikk makten i 1930-årene, økte den jødiske innvandringen sterkt, men da krigsfaren var over-

«De arbeidet med den ene hånd på verket,
og med den andre holdt de sitt våpen.»

Neh. 4,17.

I Nehemias' dager som i det nye Palestina!

hengende i 1939, kom den skjebnesvangre britiske «Hvitboken». Stikk i strid med mandatet innskrenket England innvandringen til et maksimum av 75 000 i alt i løpet av 5 år for deretter å gjøre det helt avhengig av arabisk samtykke. Likeså ble det forbudt for jøder å kjøpe jord utover 5% av landets overflate. Disse forbud kom like etter arabernes tre-årige terrorvirksomhet og måtte for dem for tone seg som en frukt av deres opprør. For jødene kom det midt i deres store ulykke da hundretusener søkte å redde seg ut av nazihelvetet. Mange kunne den gangen vært reddet om de hadde fått innreisetillatelse til Palestina. Jødene ble et nytt offer for münchenmentaliteten, men kjempet likevel trofast ved Englands side hele krigen igjennom i håpefull forventning av rettferdighet til sist. Men hittil har de dessverre ventet forgjeves. Tross britenes gylne løfter om å åpne landet for jødisk innvandring — senest bekreftet i 1945 av de nåværende makthavere — forsmekter ennå hundre tusener av fortvilte, overlevende jøder i de europeiske leire for «displaced persons». Hvitboken sperrer ennå det jødiske nasjonalhjems dører og hindrer jødene

i å kjøpe jord, til tross for at Folkeforbundets mandat-kommisjon nektet å godkjenne dette skjebnesvangre dokument. Bare en liten kvote på ca. 1500 i måneden har fått innreisetilattelsen i de tunge år da så mange jøder har lært å kjenne Palestina som sin eneste mulighet. En dråpe i havet i forhold til de hundretusener som håpet og ennå håper på fedrenes land!

I denne situasjon blir det som kalles jødisk illegal innvandring og terrorisme mere forståelig. I rettferdighetens navn bør vi innrømme at lovene virkelig kan bli mere illegale enn menneskene av og til! Når tusenvis av mennesker våger livet på de overfylte og ofte synkeferdige «illegale» flyktningskipene framfor å bli hvor de var i Europa, må det ha sin sterke grunn. En kan ikke vente at de som i årevis har levd i konsentrasjonsleir og ennå to år etter krigens slutt nødsages til å bo ved sine kjæres massegraver, skal være mere tålmodige enn andre mennesker. Derfor ser vi da også at disse prøvede mennesker finner veien til hjemlandet tross alle sperringer og hindringer. Riktignok bukker noen under av strabasene på veien, men de er en generasjon av jøder som har lært å ofre seg for kommende slekter! Den som har lært å kjenne disse pionérer vet at de vil holde ut til de har nådd målet! Et folk og et land blir aldri født på nytt uten veer og smerte!

En kan kritisere og fordømme de voldsmetoder som Palestinas unge patrioter nytter for å komme sine slektninger i Europa til hjelp. Det gjør også alle de ansvarlige jødiske myndigheter. Men her er det to ting som vi ikke har lov til å glemme. For det første: Motivet! Patriotene kjemper ikke for seg selv, men for sine kjære i Europa, de som ennå ikke har fått det så godt som disse patrioter kunne hatt det, om de bare hadde tenkt på seg selv. Riktignok helliger ikke hensikten midlene. Men midlene har Palestinas patrioter lært av andre lands frihetskjemper og hjemmefronter. Det er ikke jødene skyld at makt og vold i dag synes å være det eneste effektive middel på den politiske arenaen. I Norden har vi også lært at hjemmefrontmentaliteten har sine særlige moralske faremomenter, men likevel kunne vi ikke unnvært den. Den kalde beregning blir et produkt av påtvungen krigstilstand. Terroristene regner det som et mindre onde at noen få britiske soldater blir drept enn at tusenvis av deres fortvilte flyktninger skal omkomme i Europas ruiner. Løftebrudd og urettferdighet fra «kristne» nasjoners side er en vesentlig del av bakgrunnen for desillusjonerte jødiske patrioters

desperate handlinger. De ble provosert til handling ved maktavernes utsettelsespolitikk og forsømmelsessynder. De orket ikke lenger se sine egne forgå i elendighet. Det nye og uvante ved situasjonen er at jødene selv har gått til handling etter i 1800 år vesentlig å ha vært objektet for andres handlinger!

Det jødiske Palestina er tom reklame?

Ryktene om at jødene ikke vil dyrke jorden og gjenreisningsarbeidets fjasko på grunn av indre splid brister som såpebobler når en lærer det nye Palestina å kjenne ved selvsyn. Det var bare i den usikre og unormale tilværelse i adspredelsen at så mange jøder var nødt til å drive med mellomhandel og embetstjeneste. Den radikale forandring i yrkesfordeling som jødene har gjennomgått i Palestina, framgår tydelig av nedenstående sifre fra 1939:

	Jord- bruk	Industri Hånd- verk	Embeter Handel	Tran- sport- arb.	Andre yrker
Jødene i Palestina:	19%	27%	25%	5%	24%
Jødene i adspredelsen:	3%	35%	39%	1%	22%
U. S. A. (ikke-jøder):	19%	31%	24%	8%	18%
England (—«—):	21%	45%	11,5%	4,5%	18%
Schweitz (—«—):	6%	44%	24%	8%	18%

Grunnlaget for jødernes gjenreisning som folk er nettopp denne nye, jødiske bondestand, som utgjør omtrent samme prosent av hele befolkningen som normalt i U. S. A. og England. Det jødiske jordbruket i Palestina er et underlig bevis på dette folks evne til omaklimatisering og tilpassning i ganske nye forhold. Med sin moderne oppbygning og forbausende resultater er det blitt en inspirasjonskilde for gjenreisningen av hele den Nære Orient. En araber i høyt embete betrodde meg stolt at araberne nok snart skulle vise at de kunne dyrke sine store landområder like bra som jødene. Det er også sant at det arabiske landbruket i Palestina har gått veldig fram i de senere år og kvantitativt overgår jødernes. Men dette er nettopp en frukt av jødernes gode eksempel og deres store kapitalimport, som i så høy grad er kommet araberne til gode.

Selvfølgelig må også jødene kjempe mot den sørgelige flukt til byene, som er et alment onde. For dem som er vant til bylivet er det ennå vanskeligere straks å finne

seg til rette med det hårde pionérbearbeidet i Palestinas berg og daler. Likevel er det i grunnen forbausende få som klagar og lengter tilbake til Europas kjøttgryter, hvor kjøttet vel forresten må etterlyses! Palestina har råd til å unnvære de få misfornøyde salongmennesker som tross alt ønsker å nyte framfor å yte! De aller fleste steder jeg kom i Palestinas kolonier og byer fikk jeg denne hilsen: «Vi arbeider hårdt og her er mange prøvelser — men aldri vil vi bo i noe annet land!»

Den store arbeidskraft og offervilje som er blitt utløst ved jødernes kontakt med fedrenes jord, har også gitt imponerende resultater. Hverken araberopprør, Hvitbok eller krig har kunnet stanse framgangen. Av behovet for melk, egg, frukt og grønnsaker dekket de jødiske kolonier i 1939 bare 34%. Men under krigen nådde de fram til 75% av behovet. Industrien har under krigen øket fra 1400 fabrikkar i 1939 til 2250 i 1945 og verdien av produksjonen er i samme tidsrom blitt tredoblet. Veldige muligheter har åpnet seg.

Så langt fra at gjenreisningen er en fjasko, har den dokumentert sionismens evne til å råde bot på hundretusener av flyktingers nød der hvor kirken og synagogen lite eller intet formådde, men innskrenket seg til litt velment filantropi eller negativ kritikk.

Talen om indre splid blant de hjemvendte inneholder det

Tel-Aviv er Palestinas største og mest moderne by. For 40 år siden var her bare sanddyner, idag et imponerende hebraisk industri- og kultursentrum med 220 000 innbyggere.

moment av sannhet at der er forskjellige partier som i andre demokratiske land og sterk politisk og åndelig gjæring, ikke minst mellom ytterliggående elementer. Når en tenker over at mennesker her kommer sammen fra de forskjelligeste himmelstrøk med høyst ulik mentalitet og tenkesett, må en forundre seg over at det går så bra som det gjør, før de ennå får levet seg ordentlig sammen. Jødernes problemer er også så kompliserte og normene så forskjellige at uenighet om midler og metoder er rimelig og ventelig. Hvem tenker at en erfaren konservativ politiker fra Berlin eller Wien straks skulle harmonere med en overbevist kommunist fra Ukraine eller en radikal fanatiker fra Jemen? Jødene har imidlertid ennå ikke opnådd de parlamentariske organer for en sunn debatt om problemene. Derfor kan det skje at jødiske partier åpent bekjemper hverandre. Opprettelsen av en egen jødisk stat med egne statsorganer ville spare jødene for denne forsmædelsen. Verdens øvrige nasjoner har i alle fall ikke vist seg mere modne enn jødene til å eie egne statsorganer.

Sionismen er jødisk fascisme og kamouflert assimilasjon?

Som alle andre sterke nasjonale bevegelser er heller ikke sionismen fri for chauvinistiske tilbøyeligheter med ensidig ideologi og reklame. Først etter hvert har den f. eks. lært å vurdere høyere og ta hensyn til også den arabiske kulturs verdier og egenart. For tiden gjøres der meget fra jødisk side for å skape et godt forhold til araberne, og jødene håper på et intimt samarbeid med Palestinas arabere til beste for alle landets innbyggere.

Men ikke alle jøder er sionister og det er ikke minst fra de tidlige utpregete jødiske antisionister at beskyldningen om jødisk fascisme har spredd seg også blant kristne. Før nazismens herjinger protesterte innflytelsesrike jødiske kretser mot sionismen av frykt for at den kunne underminere deres statsborgerlige stilling i deres respektive land. For dem som lever i trygge forhold virker naturligvis også det hårde pionéarbeid i Palestina avskrekkende. Men 6 millioner jøders grusomme utryddelse i Europa har lært jødene at de kan bli forfulgt i alle land og til alle tider. Den garanti som et jødisk hjemland vil bety for jøder i alle land blir mer og mer åpenbar. Selv om ikke alle jøder er aktive sionister i dag, så må en si at sionismen har vunnet kampen

innen jødernes rekker. De aller fleste er positivt innstilt til det nye Palestina. Frykten for at også sionismen bygget på en farlig raseteori forsvinner ettersom den jødiske nasjonalfølelsen blir sterkere og mer bevisst.

Her har man riktignok fra jødisk og kristen side innvendt at trangen til å være et folk som andre med egen stat bare er en kamouflert form for den assimilasjon som sionistene sier å ville bekjempe. Da ville det altså være en synd i Israel parallell med folkekravet i 1 Sam. 8,20. Israel ville svikte sin særlige oppgave som adspredt blant nasjonene og heller skikke seg like med folkene.

Til dette må vi si at det ikke er den sunne nasjonale samkjensle med landet og folkefrendene som har brakt Israel bort fra kallsoppgaven. Tvert om var det nettopp mangelen på broderkjærlighet og respekt for folkets og landets hellige lover som ifølge Bibelen førte til Israels utlendighet og prøvelser blant folkene. Jfr. 2 Kong. 17,6—7 m. fl. Sionismen er uttrykk for en nasjonal vekkelse som vil samle folket om det Sion som konstituerer jødefolkets egenartede historie. Forbindelsen med Palestina har aldri vært oppgitt eller brutt. Den er ikke bare en frukt av antisemittisme og forfølgelse, selv om den i våre dager er brakt til

«Ennu en gang vil jeg bygge deg»

Jødene i Palestina siterer selv profeten Jeremias' profetier i forbindelse med gjenreisningen av løftenes land. Motivet er hentet fra Tel-Aviv, et bygg i jernbetong. Jødernes gjenreisning av sitt gamle fedreland er det merkeligste ytre bevis på Bibelens sannhet i vår tid.

liv igjen ved disse ytre stimuli. Og som tidligere har det vist seg at kontakten mellom folket og landet har utløst uante krefter og muligheter hos begge.

Sannhetsmomentet i talen om sionismen som en kamouflert assimilasjon er likevel det at sionistene også har ført Vesterlandets dårlige kulturprodukter med seg til hjemlandet. Derved har de kommet i skade for å bebyrde også Bibelens land med materialsimens og sekularismens ånd. Denne assimilasjon med Vestens åndelige forfall og verdslige ideologier er nå det nye Palestinas største fare. Så lenge sionistene ikke innser dette, vil deres imponerende byggverk befinne seg på gyngende grunn. Dessverre har ikke kristenheten på grunn av sin egen verdsliggjøring og isolasjon formådd å hjelpe Israel til denne nødvendige erkjennelse. Sionismen er blitt en maktfaktor just i den tiden som preges av kirkenes stadig avtagende innflytelse i politikk og folkeliv. Nå kreves røster som har mot til å være sannheten tro i kjærlighet!

Men den åndelige side av saken?

Vi er nå kommet fram til problemenes kjerne som like meget angår både jøder og kristne. Jødene tar ofte anstøt av at de kristne ikke gjør noe aktivt for dem som lider urettferdig tross sin høye bekjennelse. De finner — og vi må innrømme: med rette — meget sentimentalt føleri og mange fordommer, men liten evne til praktisk innsats hos mange velmenende kristne filantroper.

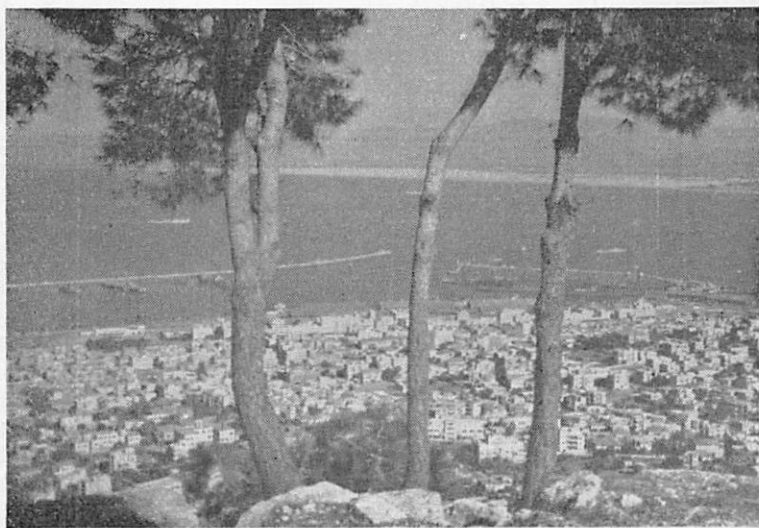
De kristne tar anstøt av at sionistene ikke strømmer til Jerusalem med palmegrener og salmesang, men opererer med politikk og makt, som alle andre verdslige bevegelser. Særlig mistenkelig kjenner man sionistenes negative holdning til de jødekristne og noen frykter et antikristelig regime i det Hellige Land, om de skulle nå sine ønskers mål.

Feilen er at begge parter har forsømt å orientere seg i Bibelens klare ord om disse ting. Derfor misforstår de både hverandre og tingenes nye tilstand som omgir dem. Bibelen alene gir forklaring og rettleiding til en endelig og åndelig løsning av jødernes problem.

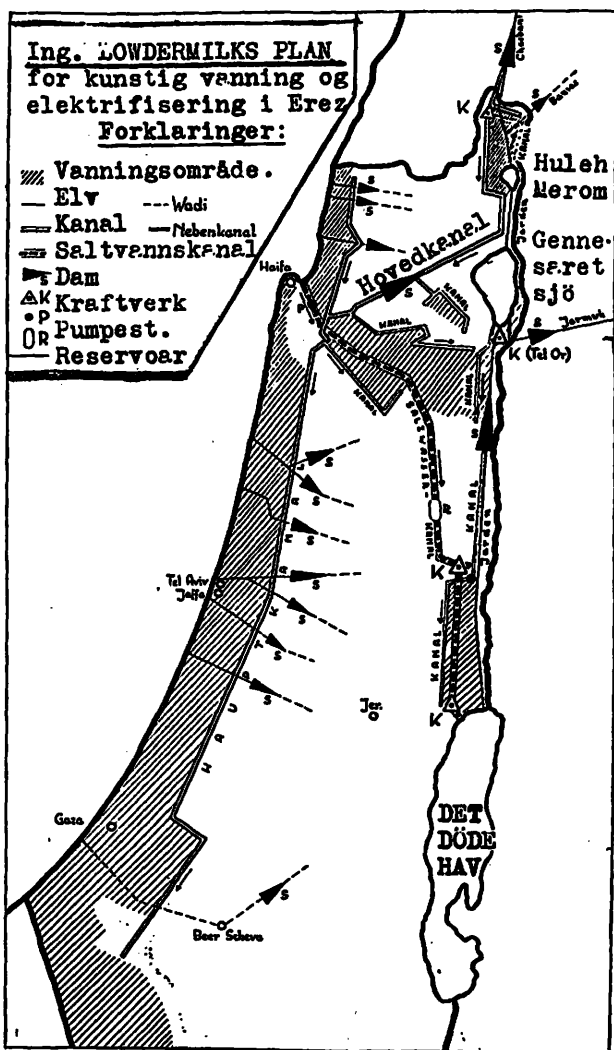
En dypere bibelsk orientering viser oss nemlig at ifølge Bibelens forbilder og profetier er en verdslig, sionistisk samling ventelig før den gjenfødelse av det jødiske folk, som også Jesus og Paulus bekrefter. Da Israel første gang erobret sitt land under Josva var det nettopp under selve erobringsskampen at folket ble omskåret og gjennomgikk

sine åndelige prøvelser, Josva 5 og Dom. 2,22f. Likeså da Israel kom tilbake fra landflyktigheten i Babel, var det først etter hjemkomsten under Esras og Nehemias at den åndelige reformasjon fant sted, Esra 10 og Neh. 9. Nettopp ved kontakten med Palestina utløstes hos folket det sterke behov for åndelig kraft og forbindelse med Gud. Prøvelsene i Palestina skal lære Israel at bare i troen på Messias kan Jerusalem bygges. Og både jøder og kristne skal lære å respektere og elske de nasjonalbevisste kristne hebreere. Profeten Esekiel sier uttrykkelig i sine klare framtidssagn: «I skal kjenne at jeg er Herren, når jeg fører eder til Israels land!» Ez. 20,42. Jfr. også Ez. 37 og 39,25—29.

Det forhindrer ikke at profeten også kjenner tanken om Israels omvendelse i diasporaen, f. eks. 5 Mos. 4,29f. Her gjelder et både — og. Men det vesentlige vil etter Bibelen skje ved samlingen i landet, noe som også er rimelig og naturlig. Karakteristisk er det hebraiske verbum «sjuv» med dets dobbelte betydning: både det å vende tilbake til landet og omvendelsen til Herren. Disse ting hører inderlig sammen. Vi ser jo nu at jødene har vært spredt i kristne land i hundrer av år uten å få noen åndelig fornyelse derfra. Men nettopp fordi de ble bortført til folkene og atter samlet i sitt land, Ez. 39,28, skal de lettere finne de hellige fotspor i Jesu hjemland og kjenne at han er Herren.

Utsikt over Haifa havn fra Karmels berg hvor det nordiske Karmel-Institutt skal bli et møtested på bibelsk grunn for skandinaver og hebreer.

Jødene venter seg meget av denne plan, som går ut på å utnytte de nordlige nedbørsområder og Jordans vann til kunstig vanning. Isteden føres middelhavsvann i kanal fra Haifa til Jordandalen og utnyttes til to store elektriske kraftverk, før det faller i det Døde Hav. En 50 år gammel plan blir på denne måten billigst og mest rasjonelt realisert. Palestina får nok av vann og kraft!

Les mer om jødene og
Palestina i

KARMEL

Organ for kristent forsknings- og
opplysningsarbeid i Bibelens land
og Norden.

Redaktør:

Per Faye Hansen.

Egne korrespondenter
i Palestina!

Abonnement kr. 5.— pr. år,
i Sverige kr. 3.—.

Jødeland er Jesu land!

Palestina i dag
i bilder, tekst og kart.

«Gjør levende hvordan man
her overalt er på hellig grunn,
omgitt av minner fra den bibel-
ske historie og fra Jesu liv. —
Meget skjønnsomt og vakkert ut-
valg av bilder.»

Professor Chr. Ihlen.

Pris kr. 1.40.

Per Faye Hansen:

„For jøde først —“

Et bibelsk korrektiv
i jødeproblemet.

«En saklig og sunn innføring
i emnet.»

«For Fattig og Rik».

«Meget velskrevet og les-
verdig.»

Professor Chr. Ihlen.

Pri: heft. kr. 4.30 — innb. kr. 5.75.

Aapell Saarisalo:

„ASTARTES OFFER“

En beretning fra Bibelens land.

«Nesten et kompendium i bi-
belsk arkeologi, men tynges ikke
av sin lærdom. — Enkel, fengs-
lende, fascinerende, levende og
vitenskapelig riktig.»

Forfatteren Sven Stolpe.

Romanen er bygget over resul-
tatene av professor Saarisalos
arkeologiske forskninger.

Pris heft. kr. 11.70, innb. kr. 13.80.

Bøkene fåes portofritt tilsendt fra Karmels kontor ved innsetning av
beløpet på Karmels postgirokonto: I Norge: nr. 85 85, Karmel, Storgt.
38 IV, Oslo — i Danmark: nr. 65 594, Goldman, Sdr. Boulevard 24,
København — i Sverige: nr. 16 77 68, Jersild, Box 31 75, Stockholm.